

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
geografii III etap edukacyjny

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Materiał opracowany w ramach grantu przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
w Zielonej Górze

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów liceum i technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczycieli geografii

TEMAT:

Współczesny kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA):

Uczeń:

- dobiera odpowiednie metody badań geograficznych i stosuje elementarne zasady ich prowadzenia oraz korzysta z różnych źródeł informacji geograficznej i technologii geoinformacyjnych
- ocenia oraz wartościuje zjawiska i procesy geograficzne, formułuje twierdzenia o prawidłowościach, dokonuje uogólnień i prognozuje

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

(PODSTAWA PROGRAMOWA) :

Uczeń:

- Przedstawia możliwości wykorzystywania różnych źródeł informacji geograficznej i ocenia ich przydatność
- Charakteryzuje główne kierunki i przyczyny migracji ludności na świecie
- Dyskutuje na temat skutków wielkich ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych państw świata, ze szczególnym uwzględnieniem krajów Europy, w tym Polski
- Odróżnia uchodźstwo od migracji ekonomicznej oraz opisuje problemy uchodźców, w tym dzieci, na wybranych przykładach z Europy i innych regionów świata
- Przedstawia przyczyny oraz pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej oraz procesów dezintegracyjnych na wybranych przykładach
- Rozumie zasady tworzenia kwestionariusza ankiety oraz przeprowadzania wywiadu i opracowania wyników

METODY PRACY:

- pogadanka
- praca z materiałami źródłowymi: teksty, mapy, zdjęcia, film itp.
- studium przypadku
- praca w zespołach, burza mózgów
- gra w role (SZANSE / ZAGROŻENIA,+/-)
- prezentacje
- badanie opinii kwestionariuszem (TAK/NIE), analiza i interpretacja wyników badania
- dyskusja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- platforma do komunikacji z uczniami np.: *Teams, Zoom, ClickMeeting*,
- aplikacja *Jamboard* itp.
- tekst źródłowy – Wprowadzenie
- mapa 1 - Trasy przelotów migrantów z Bliskiego Wschodu na terytorium Białorusi
- Atlas Geograficzny udostępniony na platformie *Meridian Prime*
- mapy: Świat - Rozmieszczenie ludności lub Świat - Podział polityczny
źródło: <https://platforma.meridianprime.online/> dostępny online [dostęp: 31.03.2022]
- platforma *Mentimeter* – formaty kwestionariuszy *Open Ended* (otwarte odpowiedzi w tzw. ramkach/dymkach) i *Multiple Choice*
(wybór odpowiedzi: TAK/NIE) źródło: www.mentimeter.com dostępny online [dostęp: 31.03.2022]
- słownik terminów dotyczących migracji i uchodźców PRZEWIDYWANY CZAS:

2 x 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

FAZA PRZYGOTOWAWCZA (Lekcja 1):

Część 1. Powitanie uczniów. Sprawdzenie obecności przez nauczyciela.

Część 2. Nauczyciel zadaje uczniom pytania:

- Skąd i którędy przybyli uchodźcy którzy próbowali nielegalnie przekroczyć granicę polsko-białoruską w 2021 roku?
- Kim byli ci uchodźcy? Jakiej byli narodowości?
- Jakie mogły być powody podjęcia przez nich decyzji migracji?

Część 3. Nauczyciel

- Podaje temat oraz cele ogólne i szczegółowe lekcji.
- Podaje cele operacyjne lekcji sformułowane w języku zrozumiałym dla uczniów.
- Sprawdza czy podane cele zostały zrozumiane przez uczniów.

FAZA ZASADNICZA (Lekcja 1):

Część 4. Nauczyciel prowadząc pogadankę nawiązuje do szeroko opisywanych przez media wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej oraz związanego z nimi kryzysu migracyjnego i humanitarnego w 2021 roku. Nauczyciel zadaje uczniom pytania stymulujące do samodzielnego myślenia i wypowiedzania się, zachęca do wyrażania własnych opinii zachowując postawę poszanowania dla autonomii oraz indywidualności autorów opinii. Opinie mogą być wyrażane na żywo za pośrednictwem dostępnych komunikatorów.

Część 5. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie o zapoznanie się z Mapą 1 i wykonanie Zadania 1, a następnie Zadania 2.

Nauczyciel sprawdza wykonanie Zadania 1 prosząc o podanie odpowiedzi z wykorzystaniem funkcji audio lub *chat* platformy wybranej do komunikacji. Nauczyciel na bieżąco komentuje pojawiające się zapisy uczniów udzielając informacji zwrotnej autorom poszczególnych odpowiedzi.

Nauczyciel przed lekcją przygotowuje Zadanie 2 w aplikacji *Mentimeter* zawierające kwestionariusz *Open Ended*. W trakcie wykonywania zadania Nauczyciel udostępnia swój pulpit uczniom, w czasie rzeczywistym, pokazując zapisy uczniów pojawiające się w aplikacji *Mentimeter*. Nauczyciel na bieżąco komentuje pojawiające się zapisy uczniów, udzielając informacji zwrotnej autorom poszczególnych odpowiedzi.

Część 6. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie Zadania 3. W trakcie nauczyciel wprowadzania zapisów przez uczniów w funkcji *Chat* trakcie na bieżąco komentuje pojawiające się zapisy udzielając informacji zwrotnej autorom poszczególnych odpowiedzi.

Część 7. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie Zdania 4. Nauczyciel przed lekcją przygotowuje Zadanie 4 w aplikacji *Mentimeter* z zastosowaniem formy kwestionariusza *Open Ended*. Można w tym celu wykorzystać kolejny slajd kwestionariusza zaprojektowanego do Zadania 2 co ułatwi proces logowania się uczniów na platformę www.menti.com dostępny online [dostęp: 31.03.2022] za pomocą wykorzystanych wcześniej kodów i linków. Otwarta forma zadania (*Open Ended*) umożliwi uczniom swobodne formułowanie własnych wypowiedzi/opinii. Zestawienie zbiorcze wyników badania opinii kwestionariuszem są wyświetlane na żywo za pośrednictwem pulpitu nauczyciela udostępnionego uczniom. Nauczyciel zachęca do wyrażania własnych opinii zachowując postawę poszanowania dla autonomii i indywidualności autorów opinii.

Część 8. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie Zadania 5. Nauczyciel tworzy dla każdej grupy uczniów jeden schemat np. w aplikacji *Jamboard*, dzięki czemu każda grupa pracuje na własnym schemacie (wg wzoru - Tabela 1).

Nauczyciel dzieli uczniów na 3 grupy, tworząc dla nich przed lekcją podpokoje (*breakout rooms*). W trakcie lekcji nauczyciel publikuje w ustalonym z uczniami miejscu, informację z linkami do podpokoi oraz składami grup, w których uczniowie będą pracować.

Uczniowie wcielając się w role w grupach do których zostali przypisani po przejściu do podpokoi uzupełniają Tabelę 1, korzystając np. z przyborów znajdujących się z lewej strony ekranu aplikacji *Jamboard* (10 minut).

Uczniowie do wykonania zadania wykorzystują własną wiedzę nabytą oraz doświadczenia a także informacje pochodzące z Internetu. Uczniowie komunikują się w zespołach udzielają sobie wsparcia w rozwiązaniu zadania.

Nauczyciel wspiera uczniów, pomagając im podczas pracy w grupach, poprzez dołączanie do podpokoi (*breakout rooms*).

Liderzy 3 grup prezentują wnioski z dyskusji w swoich zespołach np. udostępniając podgląd swoje pulpity zawierające wypełnione przez poszczególne grupy fragmenty Tabeli 1.

Po zakończonym ćwiczeniu, nauczyciel podsumowuje pracę uczniów komentuje zapisy udzielając informacji zwrotnej autorom poszczególnych odpowiedzi.

Nauczyciel zachowuje postawę poszanowania dla autonomii i indywidualności autorów wypowiedzi/opinii.

FAZA KOŃCOWA (Lekcja 1):

Część 9. Nauczyciel odwołuje się do wiedzy i umiejętności uzyskanych przez uczniów w pierwszej części zajęć prosząc o wypowiedzi (audio/video/chat) oraz uzupełnienie zdań np.;

- Nauczyłem się / Nauczyłam się
- Dowiedziałem się/ Dowiedziałam się ...
- Zrozumiałem/ Zrozumiałam
- Potrafię
- Zdziwiło mnie
- Zaskoczyło mnie

Nauczyciel zachęca do przemyślenia błędów popełnionych w trakcie realizacji zadań na lekcji i wykorzystania wniosków z analizy popełnionych błędów w dalszym procesie uczenia się.

FAZA PRZYGOTOWAWCZA (lekcja 2):

Część 10. Powitanie uczniów. Sprawdzenie obecności przez nauczyciela.

Część 11. Nauczyciel przypomina cele lekcji.

FAZA ZASADNICZA (Lekcja 2):

Część 12. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie Zadania 6. Nauczyciel przed lekcją przygotowuje Zadanie 6 w aplikacji *Mentimeter* z zastosowaniem formy kwestionariusza *Multiple Choice* (TAK/NIE). Można w tym celu wykorzystać kolejny slajd kwestionariusza zaprojektowanego do poprzednich zadań co ułatwi proces

logowania się uczniów na platformę www.menti.com za pomocą wykorzystanych wcześniej kodów i linków.

W trakcie wykonywania zadania Nauczyciel udostępnia swój pulpit uczniom, w czasie rzeczywistym, pokazując wyniki badania opinii pojawiające się aplikacji *Mentimeter*.

Anonimowa i otwarta forma zadania (*Open Ended*) umożliwia uczniom swobodne formułowanie własnych wypowiedzi/opinii. Nauczyciel zachęca do wyrażania własnych opinii zachowując postawę poszanowania dla autonomii i indywidualności autorów opinii.

Część 13. Nauczyciel udostępnia link do wyników badania i poleca uczniom wykonanie Zadania 7 oraz zaprezentowanie na forum klasy własnej interpretacji uzyskanych wyników badania opinii. (30 minut).

Nauczyciel prosi uczniów o udzielenie informacji zwrotnej autorom prezentacji na podstawie ustalonych kryteriów z uwzględnieniem tego

- Co poszło dobrze ?
- Co można poprawić?
- Jak można poprawić?
- Na co należy zwrócić uwagę przygotowując kolejne prezentacje?

FAZA KOŃCOWA (Lekcja 2):

Część 8. Ewaluacja pracy na lekcjach. Nauczyciel odwołuje się do wiedzy i umiejętności uzyskanych przez uczniów w pierwszej części zajęć prosząc o wypowiedzi (audio/video/chat) i uzupełnienie zdań np.;

- Nauczyłem się / Nauczyłam się
- Dowiedziałem się/ Dowiedziałam się ...
- Zrozumiałem/ Zrozumiałam
- Potrafię
- Zdziwiło mnie
- Zaskoczyło mnie

Nauczyciel zachęca do przemyślenia błędów popełnionych w trakcie realizacji zadań na lekcji i wykorzystania wniosków z analizy popełnionych błędów w dalszym procesie uczenia się.

BIBLIOGRAFIA:

- M. Danieluk, 2019, *TIK w pigułce. Narzędziownik nauczyciela*, Poznań
- F.Jach, 2021, *Indywidualizm znaczący całość. Refleksje. Temat numeru: Indywidualizacja nauczania. Zachodniopomorski Dwumiesięcznik Oświatowy nr 5. Wrzesień/Październik*
Indywidualizm znaczący całość. Refleksje. Temat numeru: Indywidualizacja nauczania. (PDF, 2,2 MB) dostępny online [dostęp: 3.01.2022]
- M. Kałaska, *Problemy związane z migracjami i uchodźstwem ludności*
Zintegrowana Platforma Edukacyjna – e-materiały z zakresu dotyczące zagadnień migracji dla szkół ponadpodstawowych dostępny online [dostęp: 30.11.2021]

ZAŁĄCZNIKI:

1. MATERIAŁY Z ZADANIAMI DLA UCZNIÓW

MATERIAŁY Z ZADANIAMI DLA UCZNIÓW

ZAŁĄCZNIK DO SCENARIUSZA ZAJĘĆ Z GEOGRAFII

Temat: Współczesny kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej

Wprowadzenie

W 2021 roku na granicy Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Białorusi pojawiły się tysiące migrantów w większości pochodzących z obszaru Bliskiego Wschodu. Wśród migrantów znajdowały się rodziny z małymi dziećmi. Większość migrantów stanowili młodzi mężczyźni. Na terytorium Białorusi w drodze do granicy migranci byli eskortowani przez białoruskie siły porządkowe i żołnierzy. Władze białoruskie uniemożliwiały migrantom powrót z nad granicy polsko-białoruskiej na teren Białorusi. Migranci nie posiadali zgody na wjazd do Polski w postaci wizej i większość z nich nie

składała, bądź nie mogła złożyć wniosków o udzielenie azylu w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych lub na czynnych przejściach granicznych. Migranci zgromadzili się w pobliżu granicy podejmując próby nielegalnego przekroczenia granicy. Polska Straż Graniczna i siły porządkowe powstrzymały większość prób nielegalnego przekroczenia granicy zwracając migrantów na terytorium Białorusi. Nieliczna grupa została skierowana do ośrodków dla migrantów na terenie Polski. Dla części migrantów, którzy zadeklarowali chęć powrotu do swoich krajów, zorganizowano transport lotniczy. Szacuje się, że do końca 2021 roku, przez granicę polsko-białoruską przedostało się nielegalnie kilkanaście tysięcy osób. Mimo to po stronie białoruskiej nadal przybywało koczujących migrantów, którzy co jakiś czas dokonywali prób nielegalnego przekroczenia granicy. Trudne warunki wielotygodniowego pobytu nad granicą przyczyniły się do chorób, a nawet śmierci migrantów. Władze polskie wprowadziły stan wyjątkowy w obszarze przygranicznym i rozpoczęły rozbudowę systemu zasieków i muru na granicy polsko-białoruskiej. Wydarzenia 2021 roku na polsko-białoruskiej granicy stały się jednym z najpoważniejszych kryzysów humanitarnych i migracyjnych w powojennej historii Polski i współczesnej Europy.

Twoje cele:

wyjaśnisz pojęcia: emigracja, imigracja, repatriacja, reemigracja, wysiedlenie, deportacja, zesłanie

wyjaśnisz przyczyny migracji ludności

wskażesz na mapie główne kierunki migracji ludności oraz przykłady państw najczęściej opuszczanych i wybieranych przez migrantów

wyjaśnisz różnicę pomiędzy migrantem a uchodźcą

wyjaśnisz pojęcia kryzys migracyjny i kryzys humanitarny

wskażesz szanse i zagrożenia jakie niesie masowa migracja dla społeczeństwa państw emigracji, społeczeństw państw imigracji oraz samych migrantów

Metody:

praca z materiałami źródłowymi: teksty, mapy, zdjęcia, film itp.

praca w zespołach, burza mózgów

gra w role (SWOT, +/-, ZiW)

prezentacje

dyskusja

Formy pracy:

zajęcia hybrydowe lub zdalne

Pomoce dydaktyczne:

platforma do komunikacji z uczniami np. *Teams, Zoom, ClickMeeting, Jamboard*

tekst źródłowy – Wprowadzenie

mapa 1 - Trasy przelotów migrantów z Bliskiego Wschodu na terytorium Białorusi

(Załącznik 1)

Atlas Geograficzny udostępniony na platformie *Meridian Prime*

Mapy: Świat- Rozmieszczenie ludności lub Świat - Podział polityczny

Źródło: <https://platforma.meridianprime.online/>

platforma Mentimeter – formaty kwestionariuszy *Open Ended* (otwarte odpowiedzi w tzw. ramach/dymkach) i *Multiple Choice*

(wybór odpowiedzi:TAK/NIE) źródło:www.mentimeter.com

słownik terminów dotyczących migracji i uchodźców

Przeczytaj

Przeanalizuj poniższą mapę ilustrującą rozmieszczenie największych miast i trasy przelotów samolotów z obszaru Bliskiego Wschodu do stolicy Białorusi Mińska.

Dokonaj analizy głównych kierunków, z których przylatywali migranci, którzy następnie podejmowali próbę nielegalnego przekroczenia łądem granicy polsko-białoruskiej.

Zadania

Lekcja 1

Zadanie 1.

Wykorzystując Atlas Geograficzny udostępniony na platformie **Meridian Prime** odszukajcie interaktywną mapę **Świat - Rozmieszczenie ludności lub mapę Świat - Podział polityczny**. (źródło: <https://platforma.meridianprime.online/>)

Powiększcie interaktywną mapę do rozmiarów, które umożliwią odczytanie, z których krajów wylatywały samoloty z migrantami. Wyszukaj w zasobach internetowych informacje na temat narodowości i bezpośrednich przyczyn podjęcia migracji z tych krajów.

Zebrane informacje analizy zapiszcie w tabeli.

Kierunek	Kraj z którego przylecieli migranci	Narodowości migrantów	Bezpośrednie przyczyny migracji
Stambuł-Mińsk			
Ankara - Mińsk			
Damaszek-Mińsk			
Bagdad - Mińsk			
Teheran - Mińsk			
Kabul - Mińsk			

Zadanie 2.

Na podstawie zebranych w pkt. 1 informacji sformułujcie ogólne wnioski dotyczące głównych przyczyn kryzysu migracyjnej na granicy polsko-białoruskiej. Propozycje wniosków zapiszcie na udostępnionej stronie www.menti.com logując się za pośrednictwem Kodu cyfrowego lub Linku..... lub za czytnika Kodu QR.....

Pytanie na które należy odpowiedzieć:

Jakie są główne przyczyny kryzysu migracyjnego na granicy polsko-białoruskiej?

Zdanie 3.

Sprawdźcie w wiarygodnych źródłach, który ze wskazanych terminów trafnie opisuje procesy na granicy polsko-białoruskiej w 2021 roku. Wybrane terminy zapiszcie na Chat.

emigracja

imigracja

repatriacja

reemigracja

wysiedlenie

deportacja

zesłanie

Zadanie 4.

Kim są migranci na polsko-białoruskiej granicy? Migrantami ekonomicznymi czy uchodźcami? W jaki sposób można się tego dowiedzieć?

Propozycje wniosków zapiszcie na udostępnionej stronie www.menti.com logując się za pośrednictwem Kodu cyfrowego lub Linku..... lub za czytnika Kodu QR.....

Zadanie 5.

Pracując w 3 grupach przedyskutujcie potencjalne skutki decyzji o pojęciu migracji wcielając się w rolę:

migrantów/uchodźców (Grupa 1),

społeczeństwa kraju emigracji (Grupa 2)

społeczeństwa kraju imigracji (Grupa 3).

W analizie problemu weźcie pod uwagę możliwe pozytywne skutki migracji

(SZANSE +) oraz możliwe negatywne skutki migracji **(ZAGROŻENIA -)**. Argumenty

i kontrargumenty zebrane w dyskusji zapiszcie odpowiednio w tabeli

wg. wzoru poniżej i zaprezentujcie na forum klasy poprzez udostępnienie poniższej tabeli z pulpitu Lidera grupy .

Jakie wnioski wynikają z przeprowadzonej analizy SZANS I ZAGROŻEŃ związanych z migracją?

Tabela 1. ANALIZA +/- DECYZJA O PODJĘCIU MIGRACJI

BILANS DLA GRUP	SZANSE +	ZAGROŻENIA -
Grupa 1 MIGRANCY / UCHODźCY		
Grupa 2 SPOŁECZEŃSTWO KRAJU EMIGRACJI		
Grupa 3 SPOŁECZEŃSTWO KRAJU IMIGRACJI		

Podsumowanie (Lekcja 1)

Dokończcie zdania podsumowujące swoje osiągnięcia w tej lekcji .

(np. wykorzystując Chat)

Nauczyłem się / Nauczyłam się

Dowiedziałem się/ Dowiedziałam się ...

Zrozumiałem/ Zrozumiałam

Potrafię

Zdziwiło mnie

Zaskoczyło mnie

Lekcja 2

Zadanie 6.

Na podstawie analizy przyczyn, przebiegu i skutków kryzysu migracyjnego na granicy polsko-białoruskiej, weźcie udział w anonimowym głosowaniu z wykorzystaniem kwestionariusza systemu **Mentimeter** odpowiadając na 3 pytania udostępnione stronie www.menti.com logując się za pośrednictwem

Kodu cyfrowego lub Linku..... lub za czytnika Kodu QR.....

Rezultaty głosowania będą udostępnione „na żywo” przez 7 dni na platformie **Mentimeter**. Link

Pytania kwestionariusza

Czy jako emigrant/emigrantka z Bliskiego Wschodu, po rozważeniu szans i zagrożeń związanych z migracją, podejmę próbę przedostania się na teren Unii Europejskiej poprzez Białoruś? Odpowiedzi; TAK / NIE

Czy jako obywatel/obywatelka kraju emigracji jestem za ułatwieniem wyjazdu migrantom/uchodźcom z terenu mojego kraju? Odpowiedzi; TAK / NIE

Czy jako obywatel/obywatelka Unii Europejskiej jestem za ułatwieniem migrantom z polsko-białoruskiej granicy wjazdu na teren UE? Odpowiedzi; TAK / NIE

Zadanie 7.

O czym świadczą wyniki głosowania ? Dokonajcie indywidualne analizy rezultatów głosowania (pkt. 6) przeprowadzonego na platformie **Mentimeter**. Przedstawcie w postaci krótkiej prezentacji (w formacie: *doc,ppt,pptx,odt*) własną interpretację uzyskanych wyników głosowania.

Przygotujcie się do publicznej prezentacji na forum klasy.

Kryteria oceny prezentacji:

poprawność merytoryczna treści

(tj. poprawność zapisu nazw geograficznych i trafność użytej terminologii)

poprawność formalna prezentacji

(tj. czytelność i przejrzystość treści, logiczny układ treści)

oryginalność przekazu

(tj. atrakcyjna i wzbudzająca zaciekawienie treść i forma przekazu)

zastosowanie zasad antydyskryminacji w języku i obrazach prezentacji

(tj. unikanie mowy nienawiści)

poprawność powołania wykorzystanych źródeł informacji (tj. powołanie

publikacji, adresy internetowe)

Zadanie 8.

Zaproponujcie uzupełnienia terminów w Słowniku dotyczących migracji i uchodźców.

Jakie dodatkowe terminy powinny się znaleźć w Słowniku?

Projekt Słownika uzupełnionego o dodatkowe terminy zaprezentujecie na forum klasy.

Słownik

emigracja

wyjazd za granicę na pobyt czasowy lub w celu zamieszkania na stałe

imigracja

przyjazd z zagranicy na pobyt czasowy lub w celu zamieszkania na stałe

integracja

złożony proces dwustronny angażujący zarówno cudzoziemców, jak i społeczeństwo przyjmujące, którego celem jest pełne i równe członkostwo cudzoziemców

w społeczeństwie państwa przyjmującego; celem integracji powinno być

doprowadzenie do możliwości samodzielnego funkcjonowania cudzoziemca, w tym

na rynku pracy, a także jego uniezależnienie się od świadczeń i pomocy społecznej

migracja dobrowolna

wyjazd z kraju stałego pobytu w celu realizacji określonych celów, jak np. podjęcie pracy czy nauki

migracja przymusowa

wyjazd z kraju stałego pobytu w celu poszukiwania ochrony międzynarodowej;

migranci przymusowi są zmuszeni opuścić swój kraj ze względu na toczący się

w kraju konflikt zbrojny, klęski żywiołowe, głód czy inne przyczyny, stanowiące

zagrożenie życia

nielegalny pobyt

pobyt niezgodny z przepisami, a więc taki, gdy cudzoziemiec nie posiada

dokumentów uprawniających go do przebywania w danym kraju, np. wizy albo

ważnego zezwolenia na pobyt; osoby takie określane są jako nieudokumentowani

migranci; warto dodać, że „nielegalny migrant” jest określeniem nacechowanym stygmatyzująco i sugeruje popełnienie przestępstwa, a pobyt bez wymaganej wizy lub zezwolenia pobytowego jest w Polsce jedynie wykroczeniem

nielegalne przekroczenie granicy

przekroczenie granicy wbrew przepisom, które w Polsce może zostać uznane za wykroczenie albo przestępstwo; jeżeli przy przekraczaniu granicy dana osoba posłużyła się podstępem, groźbą lub przemocą albo jeśli przekroczyła nielegalnie granicę we współdziałaniu z innymi osobami, będzie odpowiadała za przestępstwo; jeśli natomiast dana osoba nie miała potrzebnych dokumentów, przekroczyła granicę w miejscu niedozwolonym (w miejscu tzw. zielonej granicy), odpowie jedynie za wykroczenie

non-refoulement

jedna z zasad Konwencji genewskiej, zawarta także w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP i w ustawie o cudzoziemcach; dotyczy ona zakazu wydalania i zawracania uchodźców, którym nie przyznano statusu uchodźcy do kraju pochodzenia, gdzie istnieje realna groźba poddania ich represjom; uwzględnia także zakaz zawracania z granicy cudzoziemców, którzy deklarują chęć ubiegania się o ochronę międzynarodową; takie osoby powinny mieć możliwość wjazdu do kraju, w którym proszą o azyl, by już na terytorium tego kraju mogła zostać przeprowadzona procedura w sprawie udzielenia im statusu uchodźcy

Konwencja genewska

(dotycząca statusu uchodźców z 1951 r.) – najważniejszy akt prawa międzynarodowego dotyczący uchodźców; zawiera ona definicję pojęcia „uchodźca” oraz wskazanie, jakie działania powinny podejmować, a jakich nie mogą podejmować państwa-strony konwencji; z ważniejszych zasad należy wymienić przede wszystkim nakaz traktowania uznanych uchodźców tak samo jak obywateli państwa przyjmującego w kwestii dostępu do systemu pomocy socjalnej; druga ważna zasada to zakaz karania uchodźców za to, że w drodze do państwa przyjmującego zmuszeni byli nielegalnie przekroczyć jego granicę; konwencja w swojej pierwotnej wersji odnosiła się do problemu uchodźstwa w Europie po II wojnie światowej

Protokół nowojorski

(dotyczący statusu uchodźców z 1967 r.) – protokół zawarty między państwami -stronami Konwencji genewskiej, który zniósł ograniczenia geograficzne oraz czasowe, i przyjął, że odtąd status uchodźcy będzie mogła uzyskać każda osoba,

która opuściła swój kraj z obawy przed prześladowaniami, niezależnie od tego, kiedy wystąpiła taka sytuacja

status uchodźcy

jedna z form ochrony międzynarodowej dla cudzoziemców (obok azylu, ochrony uzupełniającej, pobytu tolerowanego albo pobytu humanitarnego); przyznaje się ją osobie, która spełnia przesłanki do uznania jej za uchodźcę

uchodźca

osoba, która na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej zmuszona była opuścić kraj pochodzenia oraz która z powodu tych obaw nie może lub nie chce korzystać z ochrony swojego kraju; uchodźcy uciekają przed prześladowaniami powstającymi m.in. w wyniku wojen, rewolucji czy czystek etnicznych; warto pamiętać o tym, że dana osoba nie staje się uchodźcą, ponieważ został jej nadany taki status – to ten status został jej nadany, ponieważ ta osoba jest (i była od momentu opuszczenia kraju pochodzenia) uchodźcą, decyzja o nadaniu statusu uchodźcy tylko to potwierdza

Na podstawie*: M. Kałaska, [Problemy związane z migracjami i uchodźctwem ludności](#) dostępny online [dostęp: 31.03.2022]

Podsumowanie (Lekcja 2)

Uważnie obejrzyjcie i wysłuchajcie przygotowanych przez Koleżanki i Kolegów **prezentacji** oraz propozycji uzupełnień **Słownika**.

Sformułujcie swoją opinię w odniesieniu do prezentacji na temat tego

co poszło dobrze ?

co można poprawić?

jak można poprawić?

na co należy zwrócić uwagę przygotowując kolejne prezentacje?

W ocenie prezentacji weźcie pod uwagę przyjęte w pkt. 7 kryteria oceny prezentacji.

Kryteria oceny prezentacji:

poprawność merytoryczna treści

(tj. poprawność zapisu nazw geograficznych i trafność użytej terminologii)

poprawność formalna prezentacji

(tj. czytelność i przejrzystość treści, logiczny układ treści)

oryginalność przekazu

(tj. atrakcyjna i wzbudzająca zaniepokojenie treść i forma przekazu)

zastosowanie zasady unikania dyskryminacji w języku i obrazach prezentacji

(tj. unikanie mowy nienawiści)

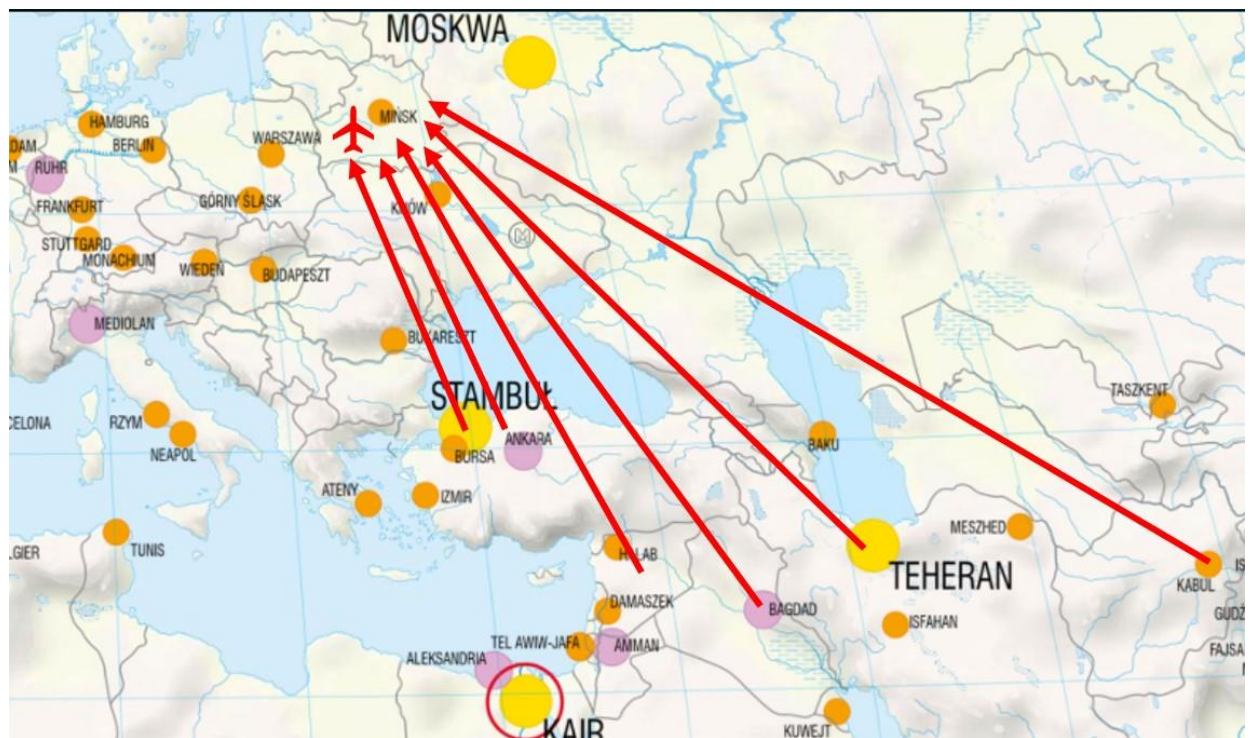
poprawność powołania wykorzystanych źródeł informacji

(tj. powołanie publikacji, adresy internetowe)

Załączniki:

1. Zdjęcie: Mapa1.jpg

Mapa 1. Trasy przelotów migrantów z Bliskiego Wschodu na terytorium Białorusi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie interaktywnych map Atlasu Geograficznego

<https://platforma.meridianprime.online/> dostępny online [dostęp 31.03.2022]